

Gäller för: VE Barn o Kvinna

Innehållsansvar: Salah Salim, (salsa2), Överläkare

Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Enhetschef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-04-14

Giltig till: 2028-04-30

Biobankslagen - kvinnosjukvård

Revideringar i denna version

Förlängd giltighetstid.

Bakgrund, syfte och mål

Från 2004-10-01 ska alla patienter, vars prover kan vara aktuella att spara enligt [biobankslagen](#), informeras om lagen och frågas om de samtycker till sparande av provet. Samtycke ska dokumenteras.

Arbetsbeskrivning

Information

Ska ske *skriftligt*. Vid planerade vårdtillfällen skickas kort information med kallelsen. Vid akut eller oplanerad provtagning, frågas patienten om hon känner till biobankslagen och samtycker till sparande av prov. Om hon inte känner till lagen bör hon få skriftlig information. *Fråga därefter om hon läst informationen och förstått den*. Om hon svarar ja är informationsskyldigheten uppfylld. Om hon svarar nej, ge skriftlig information. [Information](#) och [Nej-talong](#) finns på flera språk.

Samtycke

Ges *mundligt* från patienten. *Fråga om hon samtycker till att provet sparas*. Om hon svarar ja behöver inget notat göras på remissen. Dokumentation i journal är att föredra, men inte obligatoriskt. *Om hon svarar nej är provtagaren skyldig att informera om att detta kan innebära risker i form av försämrad vård och behandling i framtiden*.

Om patienten väljer att *inte spara provet* får hon en [Nej-talong](#) som hon fyller i och undertecknar. Nej-talongen skickas med provet. *Nej-alternativet markeras på remissen*. Om ordinerande läkare inte är informerad informeras denne för *obligatorisk dokumentation i journalen*.

Om patienten är osäker om provet får sparas får hon med sig den [skriftliga informationen](#) hem tillsammans med [Nej-talong](#). Ifylld Nej-talong skickas till gynmottagningen, Skaraborgs Sjukhus Skövde. Nej-talong jämte patientens journal läggs till provordinerande läkare för ställningstagande till om kasserandet innebär att fortsatt provtagning är meningslös och journaldokumentation. Först därefter skickas Nej-talongen vidare till aktuell biobanksansvarig (de flesta fall chefen på Patologlaboratoriet, Unilabs, Skaraborgs Sjukhus Skövde). Nej-talongen ska vidarebefordras till biobanksansvarig inom 10 dagar.

Samtycke kan lämnas i förväg för alla prover inom ett vårdtillfälle. Som ett vårdtillfälle räknas exempelvis ett slutenvårdstillfälle, en normal graviditet, en serie mottagningsbesök för en avgränsad åkommas utredning, behandling och kontroller.

Beslutoförmögen patient

Ska informeras och tillfrågas om samtycke så snart hon blivit beslutoförmögen. Om prov behöver skickas innan dess, *markeras på remissen att hon är beslutoförmögen*. Dessa prover får inte användas för forskning. Så snart patienten blir beslutoförmögen ska laboratoriet meddelas.

För beslutoförmögen patient kan prov och remiss sparas på gynmottagning eller förlossningsavdelning tills samtycke inhämtats, dock maximalt två dygn.

Prov från foster

Den kvinna som bär eller har burit fostret informeras och tillfrågas. Om kvinnan är död frågas partnern.

Prover som omfattas av lagen

I vår verksamhet är prov för PAD, cytologi, serologi, immunologi, kromosomanalys, genetisk undersökning, PKU och Ca 125 aktuellt.

PKU-prov

Vid provtagning för PKU innehåller remissen ett informationsblad om biobankslagen. Det ges till föräldrarna. Vid nej-alternativ, bifogas [Nej-talongen](#) och dokumentationen sker i Obstetrix.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Barn o Kvinna

Innehållsansvar: Salah Salim, (salsa2), Överläkare

Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Enhetschef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9716-1940753776-74

Version: 8.0

Giltig från: 2026-04-14

Giltig till: 2028-04-30